

UTÓSZÓ

Szauder József, a magyar felvilágosodás, a reformkor és az olasz irodalom kutatása mellett élénken érdeklődött a modern és a mai irodalom iránt is. E kötetében a XX. század magyar irodalmának egyes neves alakjairól készített írásait veszi kézbe az olvasó. Ezeket a tanulmányait két – nem egyforma – részre oszthatjuk: 1. a századfordulótól a felszabadulásig, 2. költők a felszabadulás után. Az első csoportban a főhangsúlyt az író Krúdy-tanulmányai kapják, melyek végigvezetnek az egész életművön. Szauder ezek alapján monográfiát akart készíteni Krúdyról; tervét már nem valósíthatta meg. De az egymás után – a Krúdy-életmű időrendjében – következő írásokból így is világosan kirajzolódik nagy prózáirónk írásművészetének sajátossága és fejlődése a kezdetektől a csúcsig.

A *Bródy Sándor* című tanulmány utószóként jelent meg *A Sas Pesten* című kötetben (Szépirodalmi, 1954).

A *Krúdy-bűbösök* című írása az *Újhold* 1948. 2. számában jelent meg.

A *Szindbád születése* az 1909–1912 között készült Krúdy-műveket tárgyalja. Megjelent utószóként *A szerelmi bűvészinás* című novellás kötetben (Magvető, 1960) és *A romantika útján* című tanulmánykötetben (Szépirodalmi, 1961).

A *Szindbád elmúlása* az 1913–1916 közötti Krúdy-írásokat méltatja. Megjelent az *(Éji zene)* című novellás kötet utószavaként (Magvető, 1961) és *A romantika útján* című tanulmánykötetben (Szépirodalmi, 1961).

A *Szindbád feltámadásától Szindbád megtéréséig* című tanulmány az 1916–1925 közötti időszak Krúdy-írásait tárgyalja. A *madárijesztő szeretője* című novellás kötet utószavaként látott napvilágot (Magvető, 1964).

A *Szindbád megtérésétől a Purgatóriumig* című Krúdy 1926–1933-ig írt műveiről szól. Megjelent az *Utolsó szivar az Arabs Szürkénél* című novellagyűjtemény II. kötetében utószóként (Magvető, 1965).

A *Szindbád Purgatóriuma* című Krúdy kisregényeit és az 1933-as termését értékeli. Megjelent a *Valakit elvisz az ördög* címen kiadott kisregények előszavaként (Alföldi Magvető, 1956) és *A romantika útján* című tanulmánykötetben (Szépirodalmi, 1961).

Az *Utak Krúdyhoz* című írás az író születésének kilencvenedik évfordulója alkalmára a *Napjaink*-ban jelent meg, 1968. 12. sz.

A *Kosztolányi Dezső költészete* című tanulmány *Kosztolányi Dezső Összegyűjtött versei* (1–2. köt.) bevezető tanulmányaként jelent meg (Szépirodalmi, 1962).

A „Hajnali részegség” *motivumának története* című elemzés az *Újhold* 1947. júniusi számában jelent meg és *A romantika útján* című tanulmánykötetében (Szépirodalmi, 1961).

A *Babits Mihály költészete* című tanulmány bevezetőként látott napvilágot a *Babits Mihály Összegyűjtött versei* című kötetben (Szépirodalmi, 1961.), és *A romantika útján* című tanulmánygyűjteményben (Szépirodalmi, 1961).

A *Fejlődésrajzi vázlat József Attila verstípusairól* című

tanulmánya a szerző fiatalkori művei közé tartozik; kiadatlan; 1942 decemberében–1943 januárjában készítette a Rádió számára, hol egy részletét elő is adták. – A József Attila-idézetek és a versek címei a Bálint György által sajtó alá rendezett kötetből valók: *József Attila Összes versei és műfordításai* (Cserépfalvi, 1940).

Tengerek, dombok. Az *Új Írás* 1956. 4. számában jelent meg.

A *Simon István versei* című tanulmánya a költő első korszakáról szól. Megjelent az *Új Hang* 1955. 4. számában.

A *Pacsirtaszó* Simon István válogatott verseiről ad úgy beszámolót, hogy 1959-ig értékeli lírájának fejlődését. Megjelent a *Kortárs* 1959. 1. számában.

A *Költő a változó világban* Somlyó György *Tó fölött, ég alatt* című kötetén keresztül elemzi 1962-ig költészetét. Megjelent az *Élet és Irodalom* 1962. 31. számában.

A tanulmánykötetet felesége, *Szaunder Mária* rendezte sajtó alá.